

KAM-RYHMÄ

4/2015

3.9.2015

Aika	To 3.9.2015 klo 13.00 – 15.00	
Paikka	Kansallismuseo, neuvotteluhuone (Mannerheimintie 34)	
Läsnä	Museovirasto Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, SKS Valtion taidemuseo Kansalliskirjasto Arkistoyhdistys Kansallisarkisto KAVI	Annika Tuomala, puh.joht, sihteeri Ulla-Maija Peltonen Tuula Hämäläinen Pekka Heikkinen Liisa Vuori-Mattila Tomi Rasimus Mikko Kuutti
Poissa	Suomen kirjastoseura Svenska litteratursällskapet, SLS Museoliitto Valokuvataiteen museo KAVI Varastokirjasto	Virva Nousiainen-Hiiri Jonas Lång Kimmo Levä Elina Heikka Matti Lukkarila Pentti Vattulainen
Kutsuttuna	Kansallisarkisto	Jaana Kilkki

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:00

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Ajankohtaiset asiat:

a) Arkistolain jatkotyöryhmän muistio, ehdotus laiksi tiedonhallinnasta ja tietojen käsittelystä julkishallinnossa – lausuntopyyntö, lausunnot 31.8.2015 mennessä

Arkistolain jatkotyöryhmän muistio on ollut lausuntokierroksella, lausunnot on tullut antaa viime maanantaihin (31.8) mennessä. Muistio sisälsi ehdotuksen laiksi tiedonhallinnasta ja tietojen käsittelystä julkishallinnossa. Jaana Kilkki kertoi, että lausunnot ovat käsittelyssä OKM:ssä. Asia siirtyy VM:n jatkovalmisteluun OKM:ltä. Ehdotus ei kuitenkaan ole valmis hallituksen esitys vaan se tulee edellyttämään vielä valmistelua.

b) Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista sekä laiksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain muuttamisesta, lausunnot 11.9 mennessä

Tällä hetkellä lausuntokierroksella on HE laiksi tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista sekä laiksi oikeudenkäynnissä markkinaoikeudessa annetun lain muuttamisesta. Lausunnot tulee antaa 11.9.2015 mennessä.

Pekka Heikkinen on lähettänyt KAM-ryhmälle tiedoksi Kansalliskirjaston lausunnon. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä järjestettiin kuulemistilaisuus maanantaina 31.8.2015.

Tuula Hämäläinen totesi, että Kansalliskirjaston lausunnossa on hyvin huomioitu KAM-alaan liittyviä seikkoja. Lisäksi merkityksellistä on, että uuden sääntelyn myötä tekijä voi liittyä mihin tahansa kansainväliseen järjestöön. Jatkossa tekijöillä on enemmän mahdollisuuksia valita mihin järjestöön haluavat liittyä. KAM-sektorin kannalta on huomioitava myös, että HE ja direktiivi edellyttävät että ihminen voi vain osittain lisensoida oikeutensa, joka voisi vaikuttaa CC-lisenssien rinnakkaiseen käyttöön järjestöjen ohella. Yleissuuntauksena lausunnosta ilmenee, että digitaalinen käänne alkaa näkyä käytännössä ja se tulee lisääntymään jatkossa enemmänkin. Pekka Heikkinen toi esille, että järjestöjen kansainvälistymisessä vaarana voi olla sopimusjärjestelmän hajaantuminen ympäri maailmaa. Tuula Hämäläinen toivoi, että se toisaalta kannustaisi järjestöjä joustavampaan sopimiseen.

c) Tekijänoikeusneuvosto kaudelle 2015 – 2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt ehdokkaita tekijänoikeusneuvostoon kaudelle 2015-2018. Tuula Hämäläinen ja Pekka Heikkinen ovat asettuneet ehdokkaiksi.

d) Tekijänoikeusuudistus

KAM-ryhmässä keskusteltiin tekijänoikeusuudistuksesta, jonka ajankohtana olisi oletettavasti loppuvuosi. Jaana Kilkki kertoi olleensa seminaarissa, jossa Latvian kansallinen juristi oli puhumassa uudistuksesta. Tämän seurauksena arkistoista on pyydetty tietoja ja kyselyä on lähetetty eteenpäin. Esityksessä korostettiin, että muutokset edellyttävät uusia työkaluja tekijänoikeuteenkin, uudistus on sidoksissa Digitaaliset sisämarkkinat-hankkeeseen.

Ulla-Maija Peltojen kertoi, että myös Cupore arvioi tekijänoikeusjärjestelmän toimivuutta ja on valinnut tätä varten haastateltavia myös KAM-sektorilta. Rinnakkaisia kyselyitä tulee paljon eri tasoilla tällä hetkellä.

4. Henkilötietolakiin liittyvät kysymykset muistiorganisaatioiden toiminnassa ja Nimitietopalveluun liittyvät kysymykset (Annika Tuomala, Jaana Kilkki)

Museovirasto, Kansallisarkisto ja Kansalliskirjasto järjestivät elokuussa 2015 tapaamisen, johon kutsuttiin myös KAM-juridiikkaryhmän jäsenet. Tapaamisessa keskusteltiin sekä yleisesti henkilötietolain ja tietosuojalainsäädännön asettamista haasteista muistiorganisaatioiden tehtäviin liittyen, että erityisesti KDK:n Nimitietopalveluun liittyvistä kysymyksistä. Tietosuojaan liittyviä kysymyksiä on tällä hetkellä paljon pinnalla ja asian merkitys tulee nousemaan jatkossakin, asia koskee KAM-sektoria laajalti. Asiaan liittyviä kysymyksiä esitellään myös Opetus- ja kulttuuriministeriön lakimiehille tapaamisessa 9.9.2015 (Kilkki, Tuomala ja Heikkinen).

Henkilötietolakiin liittyvät kysymykset ovat isoja asioita, joiden lainsäädäntömuutokset vaativat aikaa, tällä hetkellä haasteena myös tietosuoja-asetuksen voimaantulo. Tietosuoja-asetuksen sisällöstä tai voimaantulosta ei ole tällä hetkellä tarkkaa tietoa. Koska samankaltaiset ongelmat koskevat koko KAM-sektoria, olisi kuitenkin hyvä miettiä mahdollisuuksia vaikuttaa lainsäädäntöön koko KAM-sektorin alalla, vaikka ajankohta on haastava. Nykyisin henkilötietolaki mahdollistaa luvan hakemisen tietosuojalautakunnalta ja toisaalta mm. lakisääteisten tehtävien tulkinna.

Jaana Kilkki kertoi Nimitietopalvelusta. KAM-sektoreiden yhteistä Nimitietopalvelun toteuttamista selvitetään osana KDK-arkkitehtuuryötä. Tällä hetkellä Kansalliskirjastolla on Asteri-tietokannassa toimiva nimiauktoriteettipalvelu. Yhteisessä KAM-sektorin palvelussa olisi toimijan kattavat kuvailutiedot mukaan lukien nimiauktoriteetit. Kuvailujen lisäksi nimitietopalvelussa on tarkoituksena tunnistaa ja nimetä toimijoiden välisiä suhteita. Nimitietopalvelun selvitystyössä on sovittu yhteisesti noudatettavista standardeista, tunnistettu tapoja, joilla palvelu voitaisiin toteuttaa ja laadittu nimitietopalvelun tietomallia. Palvelussa tietomalli ja toimijoiden kuvailutieto ovat keskeisiä asioita. Tietosisällön pääasiallisia tuottajia olisivat kulttuuriperintösektorin toimijat. Tietosisältö tuotetaan lähtökohtaisesti omassa järjestelmässä, josta konversio suoritetaan nimitietopalveluun. Yhteisenä standardina olisi RDA-standardi. Tarkoituksena on, että tuottajaorganisaatiot pääsevät suojatun käyttöyhteyden kautta hyödyntämään kaikkia nimitietopalvelun tietoja. KDK-Nimitietopalvelua koskeva selvitys on valmis lähiviikkoina.

5. Arkistosektorin kuulumisia liittyen Finnaan, kysymyksinä mm. henkilötiedot, digitaalisten objektien käyttöoikeusmerkinnät ja standardi-lisenssit (Jaana Kilkki)

KAM-juridiikka ryhmä kutsui viime kokouksensa keskustelujen perusteella Jaana Kilkin syksyn ensimmäiseen kokoukseen. KAM-ryhmässä kiinnostusta oli koskien arkistosektorin kuulumisia liittyen Finnaan, erityisesti mm. henkilötietojen, digitaalisten objektien käyttöoikeusmerkintöjen ja standardi-lisenssien osalta.

Jaana Kilkki kertoi, että asia on ollut esillä tietoarkkitehtuuryhmässä, mutta ei hänen valmistelussaan. Käyttöoikeuksien määrittely on joka tapauksessa kovin tapaussidonnaista, sen perusteella mitä itse kukin käyttöoikeudella tarkoittaa, mahdollisuudet eri vaihtoehtoihin ovat laajat. KAM-ryhmässä keskusteltiin lyhyesti siitä, miten käyttöoikeuksien ilmaisemisessa on hyvin kirjavia käytäntöjä ja erilaisia tapoja.

6. Tietosuojaseminaarin v.2016 aiheista

Jaana Kilkki kertoi, että KDK-yhteistyöverkoston tarkoituksena oli pitää loppuvuodesta seminaari ajankohtaisista lakiasioista, jossa puhutaan arkistolainsäädännöstä ja mm. tietosuoja-asetuksesta ja nimitietopalvelusta. Uusien tietojen perusteella tiedonhallintalaki ja muut lait eivät kuitenkaan välttämättä ehdi vuoden alusta voimaan, jolloin seminaaria ei ole tarkoituksenmukaista järjestää vielä loppuvuodesta. Seminaari todennäköisesti peruuntuu. Oman seminaarinsa peruuntuessa, KDK-yhteistyöverkosto voisi mahdollisesti osallistua KAM-juridiikka ryhmän järjestämän seminaarin valmisteluun.

Keskusteltiin mahdollisista aiheista tietosuojaseminaariin ja sen käytännön valmistelusta. Nimitietopalvelusta voisi käyttää puheenvuoron. Lisäksi sosiaalinen media ja nettikysymykset ovat nyt erityisen ajankohtaisia, liittyen erityisesti välittämiseen. Tuleva tietosuoja-asetus muodostaa pohjan, sitä voisi yrittää käsitellä eri näkökantojen perusteella. Tärkeää olisi saada tietoon henkilöt, keneltä pyydetään puheenvuorot ja sovituksi ajankohta. Esimerkiksi Anu Talus OM:sta voisi olla hyvä taho puhumaan

tietosuoja-asetuksesta. Lisäksi aiheena voisi olla digitaaliset oikeudet muistiorganisaatioiden näkökulmasta tekijänoikeuden kannalta, tuleva tekijänoikeusuudistus voi vaikuttaa asiaan. Maria Rehbinder voisi olla mahdollinen luennoitsija tekijänoikeuspuolella.

Keskusteltiin myös seminaarin käytännön järjestämisestä. Ajankohta seminaarille voisi olla maaliskoukokuussa 2016. KAM-ryhmän puheenjohtaja vuodelle 2016 nimetään seuraavassa kokouksessa, puheenjohtajavuorossa olisi arkistopuoli.

7. Muut asiat

a. KAVI

Mikko Kuutti kertoi, että Kansallisen audiovisuaalisen instituutin tulevaisuus organisaationa on epäselvä. Tällä hetkellä ei ole tietoa mitä tapahtuu. Mahdollista on esimerkiksi, että KAVI yhdistetään toiseen toimijaan.

8. Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraava kokous järjestetään tiistaina 10.11.2015 klo 13–15 Kansallismuseolla.

9. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:20